

Valtiovarainvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi arpajaisverolain 4 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi arpajaisverolain 4 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun hallituksen esityksen (HE 145/2021 vp) täydentämisestä

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi arpajaisverolain 4 §:n väliaikaisesta muuttamisesta (HE 145/2021 vp): Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi arpajaisverolain 4 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun hallituksen esityksen (HE 145/2021 vp) täydentämisestä (HE 218/2021 vp): Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaosto on kuullut:

- lainsäädäntöneuvos Jukka Vanhanen, valtiovarainministeriö
- edunvalvontajohtaja Hannu Kareinen, Veikkaus Oy
- pääsihteeri Rosa Meriläinen, Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry
- pääsihteeri Vertti Kiukas, SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
- yhteiskuntasuhdepäällikkö Ilmari Nalbantoglu, Suomen Olympiakomitea ry

Verojaosto on saanut kirjallisen lausunnon:

- maa- ja metsätalousministeriö
- sosiaali- ja terveysministeriö
- Ahvenanmaan maakunnan hallitus
- Suomen Akatemia
- Valtion liikuntaneuvosto

Verojaosto on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- opetus- ja kulttuuriministeriö
- Suomen nuorisovaltuuston kattojärjestö Allianssi ry

Valiokunnan mietintö VaVM 26/2021 vp

HALLITUKSEN ESITYS

Hallituksen esitys HE 145/2021 vp

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi arpajaisverolakia väliaikaisesti siten, että yksinoikeudella toimeenpantaviin arpajaisiin sovellettava verokanta, joka alennettiin vuodelle 2021 väliaikaisesti 12 prosentista 5,5 prosenttiin, alennettaisiin väliaikaisesti 5,0 prosenttiin vuosille 2022 ja 2023.

Esitys liittyy valtion vuoden 2022 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2022 ja olevan voimassa vuoden 2023 loppuun.

Hallituksen esitys HE 218/2021 vp

Esityksessä ehdotetaan täydennettäväksi hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi arpajaisverolain 4 §:n väliaikaisesta muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan, että yksinoikeudella toimeenpantaviin arpajaisiin sovellettava verokanta, joka täydennettävässä hallituksen esityksessä on ehdotettu alennettavaksi 12 prosentista 5,0 prosenttiin vuosille 2022 ja 2023, alennettaisiin 3,4 prosenttiin vuodelle 2022 ja 5,0 prosenttiin vuodelle 2023.

Kuten täydennettävässä esityksessäkin, laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2022 ja olemaan voimassa vuoden 2023 loppuun.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Hallituksen esityksestä ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa esityksen hyväksymistä muuttamattomana.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa esitystä on pidetty tarpeellisena, ja sitä on kannatettu laajasti. Esitys turvaa Veikkaus Oy:n tuotoista avustuksia saavien tahojen taloudellisia toimintaedellytyksiä vuodelle 2022 valiokunnan mielestä oikealla tavalla.

Arpajaisverolain verokannan väliaikainen alentaminen on mitoitettu siten, että Veikkaus Oy:n vuodelta 2022 maksettavaksi tulevan arpajaisveron määrä alentuu noin 99 miljoonalla eurolla, mikä kasvattaa vastaavasti yhtiön tuottoa. Täten tuotoista jää jaettavaksi 99 miljoonaa euroa enemmän avustuksia kuin ilman verokannan alentamista. Tämä lieventää tuoton alenemisesta järjestöille ja muille avustuksia saaville tahoille tästä aiheutuvia taloudellisia vaikeuksia. Valiokunta pitää esityksen taloudellisia vaikutuksia oikein mitoitettuina ja muistuttaa, että loppuosa 404 miljoonan euron kompensatiosta rahoitetaan kehysvaikutteisoin budjettivaroin ja hyödyntämällä yhtiön jakamattomien voittojen kokonaisuutta.

Valiokunnan mietintö VaVM 26/2021 vp

Valiokunta pitää tärkeänä, että yhteiskunnallisesti merkittävä ja arvokas yleishyödyllinen toiminta turvataan Veikkaus Oy:n alenevasta tuloskehityksestä riippumatta. Aleneva tuloskehitys heijastuu suoraan tuotoista riippuvien edunsaajatahojen toimintaedellytyksiin, jotka ovat monilla aloilla muutoinkin heikentyneet koronaepidemian vuoksi.

Valiokunta muistuttaa, että yhtiön tuotosta käytetään 53 prosenttia urheilun ja liikuntakasvatukseen, tieteeseen, taiteeseen sekä nuorisotyön edistämiseen, 43 prosenttia terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen ja 4 prosenttia hevoskasvatukseen ja hevosurheilun edistämiseen.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on korostettu edunsaajien vakaan rahoituksen merkitystä. Koska esityksellä alennetaan arpajaisiin sovellettava verokanta väliaikaisesti vuosille 2022—2023, valiokunta pitää tärkeänä, että uusi rahoitusmalli rahapeliuotoilla rahoitettujen toimintojen rahoittamisesta saadaan voimaan vuoden 2024 alusta. Valiokunta viittaa tältä osin valtioneuvoston asettamaan hankkeeseen, jonka tehtävänä on laatia ehdotus uudeksi rahoitusmalliksi rahapeliuotoilla rahoitettujen toimintojen rahoittamisesta. Uusi rahoitusmalli laaditaan, jotta rahapeliuotoilla toimineille edunsaajille voitaisiin taata ennustettava, vakaa ja edunsaajien autonomian turvaava riittävä rahoitus. Uudistus on tarkoitettu toteutettavaksi vuoden 2024 alusta alkaen. Uuden rahoitusmallin yhteydessä on myös arvioitava erikseen, mikä asema arpajaisverotuksella rahoitusratkaisussa mahdollisesti olisi.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Valtiovarainvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 218/2021 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Eduskunta hylkää hallituksen esitykseen HE 145/2021 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Valiokunnan mietintö VaVM 26/2021 vp

Helsingissä 30.11.2021

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Johannes Koskinen sd
varapuheenjohtaja Arto Pirttilahti kesk
jäsen Timo Heinonen kok
jäsen Esko Kiviranta kesk
jäsen Jari Koskela ps
jäsen Katri Kulmuni kesk
jäsen Pia Lohikoski vas
jäsen Matias Marttinen kok
jäsen Sari Sarkomaa kok
jäsen Sami Savio ps
jäsen Iris Suomela vihr
jäsen Pia Viitanen sd
jäsen Ville Vähämäki ps
varajäsen Sari Essayah kd
varajäsen Merja Kyllönen vas
varajäsen Jani Mäkelä ps
varajäsen Raimo Piirainen sd
varajäsen Veronica Rehn-Kivi r
varajäsen Janne Sankelo kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Ilkka Lahti